

Waterparagraaf Weespertrekvaart- Strook

Auteur(s)

R. van Diepen

Opdrachtgever

G&O

Contactpersoon

W. Bus

Kenmerk

29166

Opsteller	Goedgekeurd en vrijgegeven	Paraaf	Datum
R. van Diepen	W. Bus		

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
1.1 Huidige situatie	4
1.2 Planontwikkeling	5
2 Waterparagraaf	7
2.1 Waterkering	7
2.2 Oppervlaktewater	9
2.3 Grondwater	11
2.4 Hemelwater	15
3 Wetgeving en beleid	17
3.1 Wet- en regelgeving	17
3.2 Beleid	18
Bronvermelding	21

Voorwoord

De voorliggende rapportage vormt de waterparagraaf bij het Bestemmingsplan Weespertrekvaart-Strook. Het doel van de waterparagraaf is te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten.

De meerwaarde van de watertoets (het proces dat leidt tot de waterparagraaf) is dat zij zorgt voor een vroegtijdige systematische aandacht voor het meewegen van wateraspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het gaat daarbij om alle waterhuishoudkundige aspecten, waaronder het systeem van oppervlaktewater, grondwater, hemelwater en waterkeringen, de waterkwaliteit en de riolering. De waterparagraaf geeft inzicht in de wijze waarop het geldende waterbeleid is vertaald naar de plankaart. Daarbij wordt een beschrijving gegeven van de wijze waarop bij het plan rekening is gehouden met de gevolgen van toekomstige ontwikkelingen voor de waterhuishouding. De waterparagraaf is bedoeld om de gevolgen van ruimtelijke plannen voor het functioneren van het watersysteem in beeld te brengen.

1 Inleiding

1.1 Huidige situatie

Plangebied Weespertrekvaart-Strook maakt onderdeel uit van gebiedsontwikkeling Overamstel en bevindt zich tussen deelgebied Kop Weespertrekvaart, de Weespertrekvaart en de voormalige Penitentiare Inrichting OverAmstel (PIOA/Bijlmerbajes, zie Figuur 1-1). Het plangebied wordt doorsneden door de H.J.E. Wenckebachweg.

Aan het begin van de 20ste eeuw was het plangebied een veenweidegebied aan de rand van de stad. Het gebied werd vervolgens ontwikkeld als industriegebied en bedrijventerrein. Het deel van het plangebied ten oosten van de H.J.E. Wenckebachweg is nog altijd in gebruik als bedrijventerrein. Op het deel van het plangebied ten westen van de H.J.E. Wenckebachweg stond vanaf 2006 een studentencampus van 1000 zeecontainerwoningen; de Wenckehof. Deze zijn inmiddels gedeeltelijk verwijderd.

Het plangebied ligt in de Venserpolder. Het maaiveld in het gebied ligt op circa NAP -1 m.

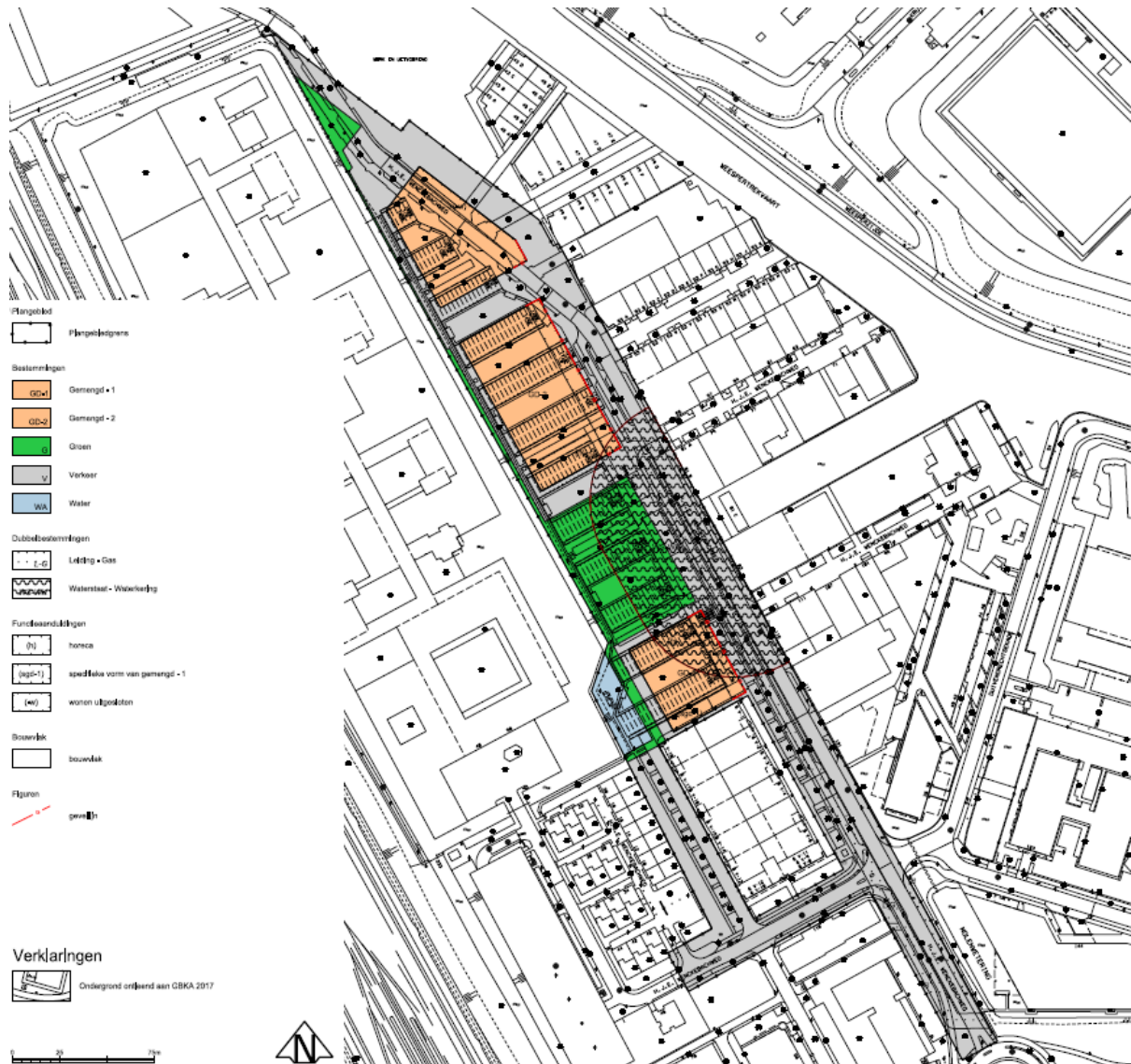

Figuur 1-1: Locatie plangebied

1.2 Planontwikkeling

Het gebied Weespertrekvaart Midden, waar het plangebied Weespertrekvaart-Strook onderdeel van uitmaakt, is in het voorjaar 2015 aangewezen als versnellingslocatie voor woningbouw, waarmee de gemeente inspeelt op de urgente woningbehoefte van Amsterdam. De gemeente wil dat het plangebied snel en in samenhang met de omgeving transformeert naar een hoogstedelijk woon- en werkgebied [1].

De plankaart [2] is weergegeven in Figuur 1-2. In het volgende hoofdstuk worden voor de ontwikkelingen in het plangebied de relevante wateraspecten in beeld gebracht.

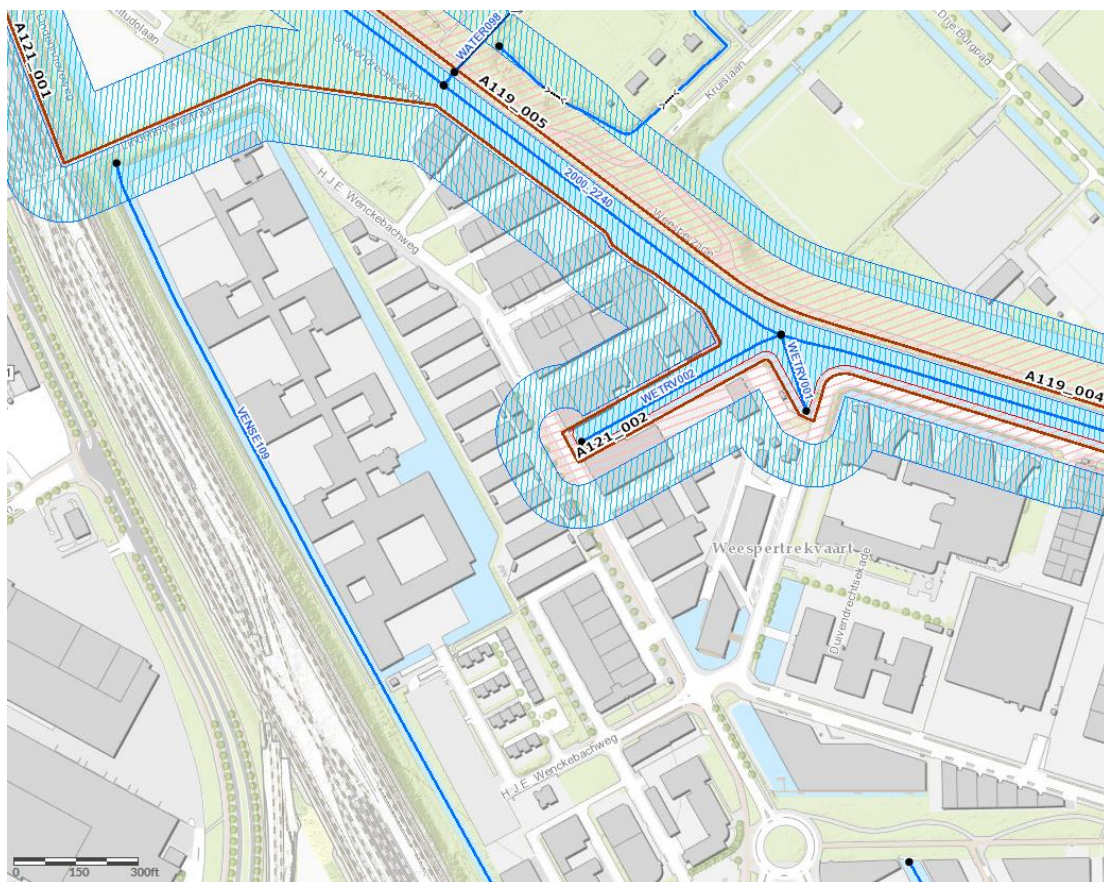
Figuur 1-2: Plankaart Bestemmingsplan.

2 Waterparagraaf

2.1 Waterkering

Langs de oevers van de Weespertrekvaart, de insteekhaven en aan de noordzijde van het plangebied ligt een half verholen secundaire waterkering, die de Venserpolder beschermt tegen overstroming vanuit de Amstellandse boezem. Het profiel van de waterkering is vastgelegd in de legger van de directe boezemwaterkering langs de Amstel met de daartoe behorende kunstwerken ([3], zie Figuur 2-1). De dijkvakken A121_001 en A121_002 liggen gedeeltelijk binnen de plangrens. De dijktafelhoogte van de waterkering (kruinhoogte) is NAP +0,1 m met een aanvullend profiel van vrije ruimte van 0,5 m:

- Dijkvak A121_001 heeft een binnenkernzone van 3 m en een binnenbeschermingszone van 44,31 m breed;
- Dijkvak A121_002 heeft een binnenkernzone van 17,15 m en een binnenbeschermingszone van 49,29 m breed [3].

Figuur 2-1: Tracé secundaire waterkering, met kernzone (rood) en beschermingszone (blauw)

Het betreft een waterkering van IPO klasse V met een overschrijdingsfrequentie van 1/1000 jaar, in beheer bij Waternet/AGV. De Venserpolder ligt binnen Dijkkring 14. Voor deze Dijkkring is in de Waterwet een overstromingsrisico van 1/10.000 jaar bepaald. Het plangebied kent geen onaanvaardbare of onevenredige overstromingsrisico's.

In de Keur van het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht [4] zijn verschillende geboden en verboden opgenomen met betrekking tot het werken nabij een waterkering. Zo dient de kernzone van de waterkering vrij te blijven van keringsvreemde objecten. Buiten de kernzone maar binnen de beschermingszone van de half verholten waterkering is het toegestaan om constructies te realiseren binnen het Keurprofiel. Voor aanleg van funderingen en kabels en leidingen gelden beperkingen en verboden. Voor veel werkzaamheden binnen de beschermingszones van de waterkering moet een watervergunning worden aangevraagd. Hierbij is met name van belang dat de goede staat en werking van de waterkering niet in het geding komt als gevolg van de werkzaamheden.

Een deel van de H.J.E. Wenckebachweg, inclusief ondergrondse kabels en leidingen, vallen (gedeeltelijk) binnen de kernzone van de waterkering. Deze situatie wordt voor reeds bestaande constructies gedoogd maar is voor nieuwe constructies niet vergunbaar. Het aanbrengen van kabels en leidingen binnen het keurprofiel van de waterkering is alleen onder strenge voorwaarden toegestaan, onder meer omdat kabels en leidingen een risico kunnen vormen voor de waterkerende functie van de kering. Bij aanleg van drukleidingen en aanplant van bomen moet gezorgd en aangetoond worden dat zij, inclusief de erosiekrater van een drukleiding of de ontgrondingskuil van de boom, buiten de kernzone van de waterkering vallen.

De kade langs de Weespertrekvaart maakt onderdeel uit van de waterkering en lijkt op het oog lokaal in slechte staat te verkeren. Ook is geconstateerd dat er diverse uitlaten in de kadeconstructie aanwezig zijn. Deze uitlaten lopen vermoedelijk door de waterkering. Bij aanleg van een nieuwe kadeconstructie geldt, naast de eerder genoemde beperkingen en voorwaarden voor werken nabij een waterkering, dat deze nieuwe constructie minimaal even waterremmend is als de huidige constructie. Dit om een toename van kwelstroming vanuit de Amstellandse boezem richting de Venserpolder te voorkomen [5].

2.2 Oppervlaktewater

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het plangebied grenst aan de oostzijde aan de Weespertrekvaart, een provinciale vaarweg en onderdeel van de Amstellandse Boezem (boezempeil NAP -0,4 m). Voor de Weespertrekvaart geldt uit veiligheidsoverwegingen dat zwemmen en het aanleggen van vaartuigen niet wordt toegestaan en daarom bij nieuw kadeontwerp de toegankelijkheid van het water vanaf de landzijde en afmeermogelijkheden voor pleziervaart zoveel mogelijk moeten worden beperkt [5]. Zo zijn bijvoorbeeld aanlegsteigers in de Weespertrekvaart niet toegestaan en worden deze niet vergund door Waternet/AGV. De insteekhaven vormt hierop een uitzondering. Direct ten westen van het plangebied bevindt zich een secundaire watergang (polderpeil NAP -2,5 m). Deze watergang speelt een belangrijke rol in de grondwaterhuishouding. Van belang is dat de oevers van deze watergang doorlatend moeten blijven voor uitstromend grondwater (geen toepassing van waterdichte oeverconstructies).

Wanneer het verharde oppervlak in stedelijk gebied met meer dan 1.000 m² toeneemt, moet er oppervlaktewater worden aangelegd in hetzelfde watersysteem [4]. In het plangebied dient 10% van de verhardingstoename gecompenseerd te worden in de vorm van wateroppervlak. Te dempen wateroppervlak moet bovendien volledig gecompenseerd worden in de vorm van nieuw wateroppervlak. De compensatie moet in beginsel worden gerealiseerd vóórdat de verharding plaatsvindt.

De studentenwoningen zijn als tijdelijke situatie vergund waarbij het niet nodig was om de toename van verharding te compenseren. In de huidige planvorming is wel sprake van een permanente verhardingstoename. De nulsituatie waarbij gekeken wordt in hoeverre het plangebied uit verhard oppervlak bestond is in dit geval daarom in overleg met Waternet/AGV [5] vastgesteld op het jaar 2003, voordat de studentenwoningen waren geplaatst (zie Figuur 2-2).

Figuur 2-2: Plangebied geprojecteerd op luchtfoto 2003 (nulsituatie links) en inmeting onverhard oppervlak (rechts)

In 2003 bestond circa 9.360 m² van het plangebied uit onverhard oppervlak. In de plankkaart is 5.340 m² onverhard oppervlak aanwezig. Het tekort van 4.020 m² kan gecompenseerd worden door minimaal 402 m² oppervlaktewater te realiseren. Deze opgave wordt binnen het plangebied opgelost door de ringsloot tussen het plangebied en de PIOA te verbreden. Op deze wijze wordt 833 m² oppervlaktewater gerealiseerd (Figuur 2-3).

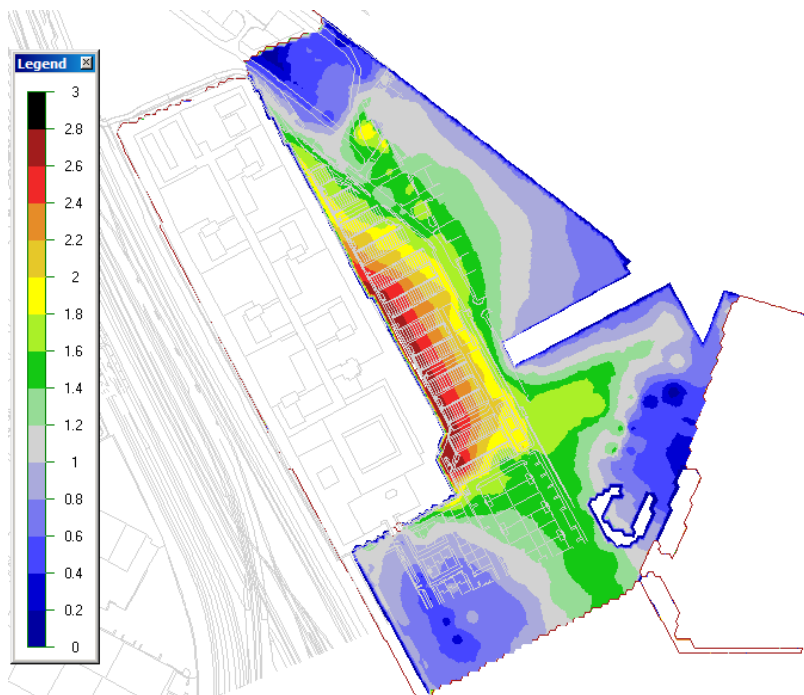

Figuur 2-3: Compensatie wateropgave binnen plangebied.

2.3 Grondwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Vanuit de grondwaterzorgplicht volgt dat nieuwe ontwikkelingen in het plangebied zoals ondergrondse parkeergarages geen structurele nadelige grondwatereffecten mogen veroorzaken op bestaande constructies, objecten, gebouwen en groen in de omgeving. Daarnaast stelt het gemeentelijk beleid dat er bij nieuw in te richten gebieden in Amsterdam voldaan wordt aan de gemeentelijke grondwaternorm [6]: Bij kruipruimteloos bouwen geldt dat ten hoogste eens in de twee jaar gedurende maximaal 5 aaneengesloten dagen een grondwaterstand hoger dan 0,5 m onder het maaiveldniveau mag voorkomen. Voor bouwen met kruipruimtes (maximaal 0,5 m inwendige hoogte) is deze norm 0,9 m. Ook voor aanplant van bomen geldt een wenselijke ontwateringsdiepte van 0,9 m [7]. Toepassing van drainagesystemen is onwenselijk en dient voorkomen te worden [6].

Op basis van een maaiveldinmeting [8] aangevuld met gegevens uit het AHN2 [9] is een vlakdekkend hoogtemodel voor Weespertrekvaart Midden geïnterpoleerd, zodat een overzicht van de huidige ontwateringsdiepte kan worden gegenereerd (Figuur 2-4). Hieruit kan worden geconcludeerd dat het gehele plangebied Weespertrekvaart-strook in de huidige situatie voldoet aan de gemeentelijke grondwaternorm voor kruipruimteloos bouwen. Ook voldoet het gehele plangebied momenteel aan de gewenste ontwateringsdiepte voor aanplant van bomen (ontwateringsdiepte binnen plangrens >0,9 m).

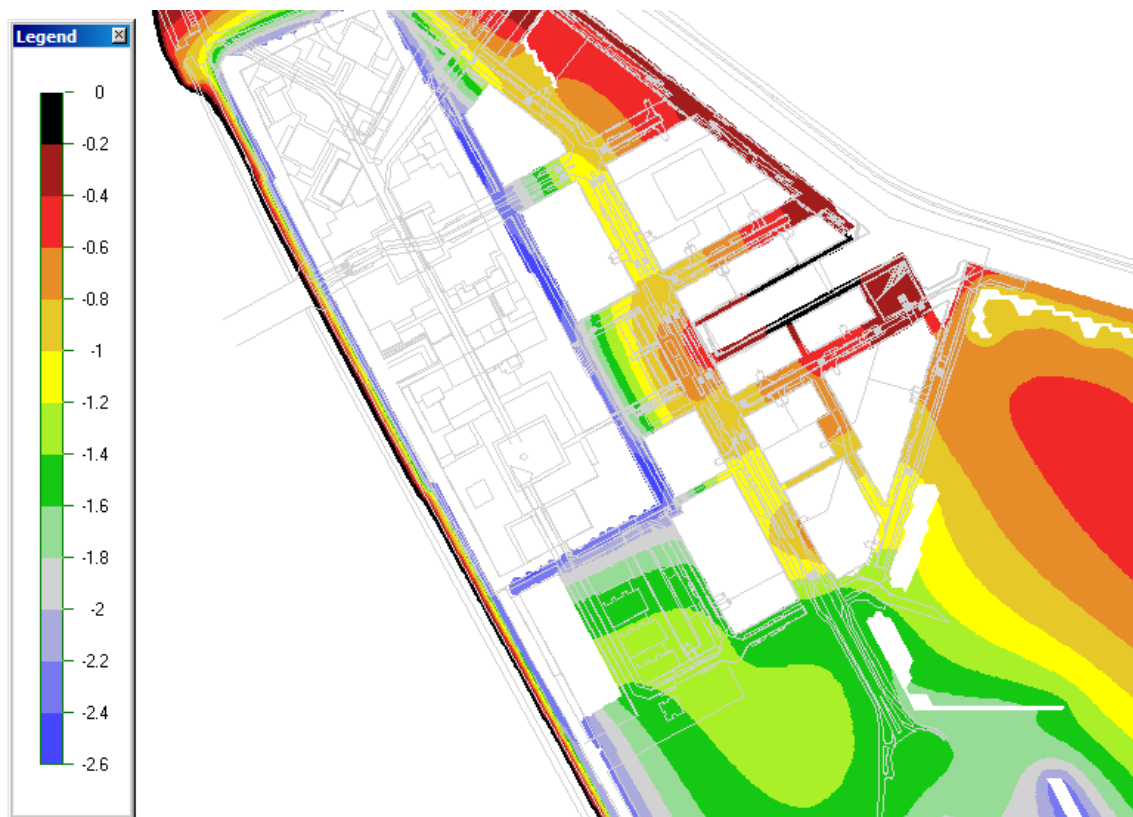

Figuur 2-4: Ontwateringsdiepte (m) tijdens maatgevend hoge freatische grondwaterstand in Weespertrekvaart Midden (bij huidige maaiveldhoogte)

Met een freatisch grondwatermodel zijn de toekomstige maatgevend hoge grondwaterstanden in het plangebied bepaald [10]. Bij de berekening is rekening gehouden met:

- de geplande ontwikkelingen in het plangebied, zoals kelderbouw, aanleg van nieuwe kadeconstructies, de verandering van verhard oppervlak en het graven van oppervlaktewater;
- de geplande ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied, zoals demping van oppervlaktewater;
- Het effect van klimaatverandering op neerslag.

De berekeningsresultaten staan weergegeven in Figuur 2-5.

Figuur 2-5: Maatgevende freatische grondwaterstand (m NAP) in eindsituatie

Om te bepalen of ook na voltooiing van alle stedenbouwkundige plannen aan bovenstaande ontwateringsnormen wordt voldaan, dient het verschil tussen de toekomstige maaiveldhoogte en de toekomstige maatgevend hoge freatische grondwaterstand (Figuur 2-4) te worden bepaald. Bij het bepalen van de maaiveldhoogte is in een eerdere planfase al rekening gehouden met de berekende toekomstige grondwaterstanden [7]. Op een aantal locaties wordt het maaiveld opgehoogd om ook in de toekomst voldoende ontwateringsdiepte te realiseren en te compenseren voor stijging van de freatische grondwaterstand.

In het grondwatermodel is op alle vastgestelde maaiveldhoogtepunten de toekomstige ontwateringsdiepte bepaald en getoetst aan eerder genoemde ontwateringsnormen (Figuur 2-6).

Figuur 2-6: Toekomstige ontwateringsdiepte (m) in planvorming Weespertrekvaart Oost.

Maaiveldhoogtepunten met meer dan 0,9 m toekomstige ontwateringsdiepte zijn groen en punten met een toekomstige ontwateringsdiepte van 0,5 tot 0,9 m staan weergegeven in oranje. Voor de oranje punten met minder dan 0,9 m ontwateringsdiepte is de berekende toekomstige ontwateringsdiepte eveneens getalmatig weergegeven (in meter). Er zijn geen maaiveldhoogtepunten met een ontwateringsdiepte van minder dan 0,5 m.

Uit de berekeningen (Figuur 2-5 en Figuur 2-6) worden voor het plangebied de volgende conclusies getrokken:

- Als gevolg van de ontwikkelingen in en rond het plangebied en klimaatverandering zijn binnen de plangrens zowel dalingen (tot 0,4 m) als stijgingen (tot 0,4 m) van de freatische grondwaterstand te verwachten.
- In het stedenbouwkundig eindbeeld zijn nieuwe maaiveldhoogtes voorzien. Op veel plekken wordt opgehoogd om voldoende ontwateringsdiepte ten opzichte van de toekomstige maatgevende grondwaterstand over te houden. Op deze manier kunnen alle gewenste stedenbouwkundige functies in het plangebied gerealiseerd worden.
- De nieuwe maaiveldhoogtes zijn getoetst aan de toekomstige maatgevend hoge grondwaterstanden.
 - De conclusie is dat het plangebied voldoet aan de grondwaternorm;
 - Eveneens kan worden geconcludeerd dat het plangebied grotendeels beschikt over de gewenste 0,9 m ontwateringsdiepte tijdens maatgevend hoge grondwaterstanden, of dat deze wenselijke ontwateringsdiepte benaderd wordt. Alleen het park kent op een aantal locaties aanzienlijk minder ontwateringsdiepte. Hier moet bij de aanplant van bomen rekening mee worden gehouden; bijvoorbeeld door bomen elders of hoger te plaatsen of te kiezen voor minder diep wortelende boomsoorten die zich goed kunnen ontwikkelen bij hoge grondwaterstanden.
 - Op de locaties met meer dan 0,9 m ontwateringsdiepte bestaan mogelijkheden om nieuwbouw met kruipruimte te realiseren en om hemelwater te infiltreren, bijvoorbeeld met wadi's.
- Het effect van de stedenbouwkundige ontwikkelingen op de freatische grondwaterstand blijft beperkt tot het plangebied zelf en het naastgelegen gebied Weespertrekvaart Oost. In beide deelgebieden wordt opgehoogd om in de eindsituatie over 0,9 m ontwateringsdiepte bij de maatgevend hoge grondwaterstand te beschikken. Buiten deze deelgebieden zijn geen significante grondwatereffecten te verwachten.
- Op basis van bodemonderzoek is afgeleid dat zich in de waterremmende deklaag binnen het plangebied geen watervoerende afzettingen bevinden (bijvoorbeeld het wadzandpakket) waarop kelderbouw in de eindsituatie nadelige gevolgen kan hebben.

De huidige kadeconstructie langs de Weespertrekvaart biedt slechts in geringe mate weerstand op kwelstroming vanuit de Weespertrekvaart. Toepassing van waterdichte kadeconstructies langs de Weespertrekvaart en de insteekhaven heeft een afname van kwelstroming en om die reden een daling van de grondwaterstand tot gevolg. Indien besloten wordt om de kadeconstructie te vernieuwen, dient nader onderzocht te worden wat de effecten en risico's zijn van deze daling van de grondwaterstand, met name het risico op droogvallen van zettingsgevoelige lagen en houten paalfunderingen.

Ontwikkelaars dienen bij het ontwerp van ondergrondse parkeergarages insluiting van grondwater op de kavel te voorkomen. Insluiting van grondwater treedt op als er grondwateraanvulling door neerslag optreedt maar het grondwater niet weg kan stromen omdat de grondwaterstroming geblokkeerd wordt door ondergrondse parkeergarages. De ondergrondse parkeergarages moeten waterdicht worden uitgevoerd (geen polderconstructies).

2.4 Hemelwater

De gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van stedelijk afvalwater en hemelwater. In het gebied wordt een gescheiden rioleringssysteem gerealiseerd, bestaande uit DWA (droogweerafvoer) en HWA (hemelwaterafvoer). De HWA loost op de ringwatergang rond de PIOA. Hiermee wordt getracht de doorstroming en waterkwaliteit te verbeteren.

Voor de verwerking van hemelwater geldt aanvullend het volgende beleid [6]:

- Het streven is om een bui van 60 mm per uur te kunnen verwerken zonder schade in bebouwing of aan vitale infrastructuur en blokkade van grote gemeentelijke verkeersknooppunten. Hierbij wordt circa 20 mm per uur verwerkt door de riolering, de andere 40 mm per uur wordt in de openbare en particuliere ruimte geborgen en/of via de openbare ruimte afgevoerd (Amsterdam Rainproof).
- Zo mogelijk wordt het hemelwater vertraagd afgevoerd en/of (her)gebruikt. Vertraagde afvoer ontlast afvoerbuizen en het oppervlaktewatersysteem tijdens piekbuien. Hemelwater kan tijdelijk geborgen worden op daken, in tuinen en parken, oeverzones en binnen het straatprofiel. Op deze manier wordt bijgedragen in het verder terug dringen van de kans op wateroverlast op- en direct rondom het plangebied bij hevige neerslag. Voor het vergroten van de mogelijkheden om water vast te houden in de bodem en het oppervlaktewater is het gewenst om zoveel mogelijk oppervlak onverhard te laten, waterdoorlatende of waterbergende verharding toe te passen en overtollige verharding te verwijderen.
- Om verontreiniging van afstromend hemelwater, oppervlaktewater, grondwater en waterbodem tegen te gaan, dient het gebruik van uitlogende materialen (PAK, lood, zink en koper) tijdens de bouw- en gebruiksfase voorkomen te worden. Daarnaast dient bij het beheer zo min mogelijk gebruik te worden gemaakt van middelen die kunnen leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- of grondwater.

Vanwege het toenemende risico op extreme neerslag dient het maaiveld zodanig te zijn ingericht dat het overtollige water geen schade, grote overlast, gevaarlijke situaties of blokkade van hoofdwegen veroorzaakt, conform de doelstellingen van Amsterdam Rainproof.

Op basis van de huidige plankaart valt nog niet te toetsen of het plangebied in de toekomst een bui van 60 mm per uur goed kan verwerken. Wel wordt in het Stedenbouwkundig plan veel aandacht besteed aan een klimaatrobuuste inrichting van het plangebied (Figuur 2-7). In afstemming met Amsterdam Rainproof en Waternet wordt een oplossingsrichtingenkaart opgesteld. In hoofdlijnen wordt voor het plangebied ingezet op:

- afkoppelen van dakoppervlakken van de HWA-riolering. Door dakoppervlak grenzend aan de ringwatergang af te koppelen en de regenwaterafvoer direct op het oppervlaktewater aan te laten sluiten ontstaat meer capaciteit in het HWA-stelsel tijdens extreme neerslag.
- het toepassen van verhoogde vloerpeilen op de bouwkavels ten opzichte van de maaiveldhoogte in de openbare ruimte. De openbare ruimte fungeert op deze manier als tijdelijke waterberging tijdens extreme neerslag.

- een groene inrichting van het dakoppervlak. Dit biedt mogelijkheden voor waterretentie op het dak, bijvoorbeeld in het substraat van het groen of eronder in de vorm van een waterbergend dak. Groene daken hebben naast een waterbergend effect ook een verkoelend effect en dragen op deze wijze bij aan een reductie van het risico op hittestress en een grotere efficiëntie van zonnepanelen.
- het realiseren van waterbergend vermogen in het ontwerp van het nieuwe Weesperpark (bestemmingsvlak 'Groen'), door het park lager aan te leggen dan de omgeving en door te trachten in het ontwerp van het park het water zichtbaar te maken.

Bij de verdere uitwerking van het maaiveldontwerp van het plangebied zal worden gestreefd naar toepassing van maatregelen die hemelwaterafvoer vertragen en waarbij hemelwater wordt geïnfiltreerd.

Figuur 2-7: Conceptweergave blauwe structuur Weespertrekvaart Midden [1]

3 Wetgeving en beleid

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke wet- en regelgeving en welk beleid van toepassing is op de voorgenomen werkzaamheden.

3.1 Wet- en regelgeving

Besluit op de ruimtelijke ordening

Artikel 3.1.6, eerste lid, onder b, van het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) verplicht bij de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving op te nemen over de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding.

Kaderrichtlijn water

De Kaderrichtlijn water (KRW) is een Europese richtlijn gericht op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. De KRW maakt het mogelijk om verontreiniging van oppervlaktewater en grondwater internationaal en stroomgebiedsgericht aan te pakken. De Kaderrichtlijn water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan de gestelde waterkwaliteitseisen, die afhankelijk zijn van onder meer het type water. De uit de KRW voortkomende milieudoelstellingen en maatregelen zijn verwerkt in de waterbeheerplannen van de waterschappen.

Waterwet

De Waterwet stelt integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteembenadering' centraal. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Hierbij moet worden gedacht aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers. Hiernaast kenmerkt integraal waterbeheer zich ook door de samenhang met de omgeving. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd.

Keur

Het plangebied bevindt zich in het beheersgebied van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). De taak van het waterschap is om te zorgen voor een veilig en gezond watersysteem.

Volgens de Waterwet gaat het daarbij om drie hoofddoelstellingen:

1. Voorkomen van overstroming, wateroverlast en waterschaarste;
2. Beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit en ecologische kwaliteit van watersystemen;
3. Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Om deze doelen te kunnen realiseren beschikken de waterschappen over een eigen verordening, die van oudsher de Keur heet. Op 1 november 2017 is de meest recente Keur van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) inclusief Beleidsregels keurvergunningen en het Keurbesluit vrijstellingen in werking getreden.

De Keur kent 'verboden' en 'geboden' voor de manier van inrichten, gebruik en onderhoud van waterkeringen, oevers en oppervlaktewateren, waar door het waterschap onder bepaalde voorwaarden ontheffing op kan worden verleend. De Keur is een belangrijk instrument voor het waterschap om activiteiten in en rond het watersysteem in goede banen te leiden en te zorgen dat ze geen gevaar op kunnen leveren voor het watersysteem.

De legger is een openbaar register van het waterschap en dient als uitwerking van de Keur. Hierin wordt weergegeven aan welke eisen de wateren, waterkeringen en kunstwerken moeten voldoen.

3.2 Beleid

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet. Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Als bijlage bij het ontwerp Nationaal Waterplan zijn beleidsnota's toegevoegd over waterveiligheid. Deze beleidsnota's vormen een nadere uitwerking en onderbouwing van de keuzes die in de hoofdtekst staan van het Nationaal Waterplan en dienen in samenhang ermee te worden gelezen. Bij de ontwikkeling van locaties in de stad wordt ernaar gestreefd dat de hoeveelheid groen en water per saldo gelijk blijft of toeneemt. Dit moet stedelijk gebied aantrekkelijk en leefbaar maken en houden. Het voorliggende bestemmingsplan gaat uit van behoud van het bestaand groen en water. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die een toename van verharding mogelijk zou maken. Het oorspronkelijke waterplan is in december 2014 tussentijds gewijzigd voor de implementatie van het rijksbeleid en de daarvoor benodigde Rijksacties die volgen uit het voorstel voor deltabeslissingen en voorkeursstrategieën in het Deltaprogramma 2015.

Anders omgaan met water. Waterbeleid in de 21ste eeuw

Dit kabinetsstandpunt geeft de overkoepelende visie van het Rijk weer op de aanpak van veiligheid en wateroverlast. In dit beleidsstuk wordt de watertoets geïntroduceerd om te voorkomen dat de bestaande ruimte voor water geleidelijk afneemt, door bijvoorbeeld landinrichting, de aanleg van infrastructuur of woningbouw.

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

In mei 2011 sloten het Rijk, de provincies, het Samenwerkingsverband Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen en de vereniging van waterbedrijven Nederland het Bestuursakkoord water. Met de actualisatie van het NBW onderstrepen de betrokken partijen, rijk, provincies, gemeenten en waterschappen nogmaals het belang van samenwerking om het water duurzaam, klimaatbestendig en doelmatiger te beheren. In het akkoord staat onder meer hoe met klimaatveranderingen, de stedelijke wateropgave en de ontwikkelingen in woningbouw en infrastructuur moet worden omgegaan. Ook is er meer aandacht voor het realiseren van schoon en ecologisch gezond water. Het NBW heeft tot doel om in de periode tot 2020 het watersysteem in Nederland op orde te brengen en te houden en te anticiperen op klimaatverandering. Het gaat hierbij om de verwachte zeespiegelstijging, bodemdaling en klimaatverandering. Nederland krijgt hierdoor steeds meer te maken met extreem natte en extreem droge periodes.

Gemeentelijk Rioleringsplan Amsterdam 2016-2021

Het Gemeentelijk Rioleringsplan Amsterdam (GRPA) 2016-2021 bevat de visie van de gemeente op het gewenste waterbeleid voor de komende jaren. De gemeente Amsterdam is wettelijk verantwoordelijk voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en het nemen van grondwatermaatregelen. In dit beleidsrapport staat hoe deze drie zorgplichten door de gemeente Amsterdam worden ingevuld.

Doel van het plan is om aan het bevoegd gezag te verantwoorden op welke wijze de gemeente Amsterdam haar watertaken uitvoert en in hoeverre zij afdoende middelen heeft om dit in de toekomst te blijven doen. Hiermee voldoet de gemeente aan de planverplichting, zoals die in de Wet milieubeheer (artikel 4.22) is opgenomen. Dit plan biedt tevens een kans om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals het veranderende klimaat.

Inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater

Stedelijk afvalwater is huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. Dit afvalwater wordt ingezameld en getransporteerd naar een rioolwaterzuiveringsinrichting (RWZI). De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen en transporteren van afvalwater. Bij de zorg voor stedelijk afvalwater wordt gekeken naar het systeem als geheel, eventueel over de stadsgrenzen heen.

Inzamelen en verwerken van afvloeiend hemelwater

De gemeente is verantwoordelijk voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. Daarbij gaat het niet alleen om het buizenstelsel in de grond, maar in toenemende mate ook om de openbare ruimte waarin hemelwater wordt opgevangen en zodoende

wateroverlast wordt beperkt. De gemeente stemt af met waterschappen, is aanspreekpunt voor de burger en behandelt hemelwatermeldingen.

Naast de officiële zorgplicht heeft de Gemeente Amsterdam in het Gemeentelijk Rioleringsplan Amsterdam de ambitie geuit dat de stad een bui van 60 mm per uur kan verwerken zonder schade aan huizen en vitale infrastructuur. Deze ambitie komt voort uit programma Amsterdam Rainproof, met als uitgangspunt dat gerichte, kleinschalige, fijnmazige en rendabele maatregelen de stad klimaatbestendiger en tegelijk aantrekkelijker en leefbaarder maken.

Grondwaterzorgplicht

In de stad komen situaties voor waarbij het gewenste gebruik en de aanwezigheid van grondwater elkaar hinderen, en grondwater voor overlast zorgt. Zo kan een te hoog grondwaterpeil leiden tot problemen, bijvoorbeeld in de vorm van water in kelders en andere vochtproblemen. Daarentegen kunnen er ook problemen ontstaan als gevolg van een te lage grondwaterstand: dit kan leiden tot verrotting van houten funderingen, met het risico op verzakking of instorting van gebouwen. Het is de zorgplicht van de gemeente om, voor zover doelmatig, maatregelen in openbaar gebied te treffen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Daarnaast is de gemeente aanspreekpunt voor de burger en behandelt de gemeente grondwatermeldingen.

Waterbeheerplan AGV 2016-2021

Het AGV zorgt voor schoon water op het juiste peil en voor droge voeten in het beheergebied. In dit Waterbeheerplan staat welke doelen AGV de komende zes jaren nastreeft en op welke manier het waterschap die doelen wil bereiken. Het Waterbeheerplan (WBP) is een regionale doorvertaling van het provinciale waterbeleid. De drie provincies waar AGV binnen valt (Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland) toetsen het WBP en verlenen goedkeuring. De essentie van dit nieuwe WBP is dat AGV de planperiode gaat gebruiken om door te gaan met het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen, voldoende water en schoon water.

Uitwerkingsbesluit Doorvaartprofielen

Om het dynamisch gebruik van het water in Amsterdam zo in te richten dat ook in de toekomst een veilig en vlot gebruik van het water als openbare ruimte en verkeersweg mogelijk is, is in 2004 de beleidsnotitie "Doorvaartprofielen, een voorwaarde voor vlot en veilig varen in Amsterdam" door het College vastgesteld. In 2008 is verder invulling gegeven aan de doelstellingen door in het Uitwerkingsbesluit Doorvaartprofielen de doorvaartprofielen te koppelen aan vaarwegen. In dit uitwerkingsbesluit wordt aangegeven welke soorten schepen (lengte, breedte, diepgang) van welke vaarweg gebruik mogen maken. Dienst Binnenwaterbeheer is namens B&W verantwoordelijk voor het nautisch vaarwegbeheer op het binnenwater.

Bronvermelding

1. Stedenbouwkundig Plan Weespertrekvaart-Midden. Gemeente Amsterdam, 22-11-2017.
2. Plankaart Bestemmingsplan Weespertrekvaart-strook. Gemeente Amsterdam, oktober 2019.
3. Legger van secundaire keringen in Amsterdam Zuidoost met de daartoe behorende kunstwerken. Waternet/AGV, 2015.
4. Keur, Keurbesluit en Vrijstellingen. Waternet/AGV, 2013.
5. Regulier overleg Waternet-Gemeente Amsterdam Weespertrekvaart Midden. 2017-2018.
6. Gemeentelijk Rioleringsplan Amsterdam (GRPA) 2016-2021. Waternet/AGV, 30-12-2015.
7. Handboek Bomen. Norminstituut bomen, 2014.
8. Maaiveldinmeting Weespertrekvaart Midden Oost. Gemeente Amsterdam, 2017.
9. Algemeen Hoogtebestand Nederland. AHN2.
10. Grondwatertoets Weespertrekvaart Middengebied. Gemeente Amsterdam, concept, 13-03-2018.
11. Integraal Technisch Beleidsrapport behorend bij GRPA 2016-2021. Waternet, versie definitief, 30-12-2015.